

E-Business në **ditët e sotme**

Dhoma e Fasonistëve të Shqipërisë

Tex-WeB

Çështjet kryesore

Revolucioni i Internetit

Përkufizime për E-Commerce

Përkufizime për E-Business

Kategoritë e E-Business

Revolucioni i Internetit

Përkufizime për E-Commerce

Përkufizime për E-Business

Kategoritë e E-Business

Interneti

Interneti përbëhet nga:

- një numër i madh kompjuterash
- të cilët direkt apo indirekt janë të ndërlidhur ndërmjet tyre
- aplikojnë protokol të njëjtë (TCP/IP)
- ku shërbimet mundet të ofrohen ose/dhe të shfrytëzohen,
- një numër i madh i përdoruesve të cilët nga kompjuterët e tyre apo vendeve të tyre të punës kanë akses direkt në këto shërbime
- një numër i madh i rrjetave të tjera të cilat ndërlidhen nëpërmjet të ashtuquajturëve *gateways* (kompjuter për komunikim)

Çfarë është intraneti?

- Intranet është përdorimi i Internetit dhe teknologjisë për të krijuar një rrjet privat në kuadër të kompanisë
- Mundëson transferim të menjëhershëm të teknologjisë ndërmjet lokacioneve
- Ofron informacione si psh çmimi si dhe database për kompaninë në tërësi.

Çfarë është **Extraneti**?

- Extraneti formohet kur kompania u lejon akses edhe kompanive / individëve të jashtëm në faqet e intranetit.
- Klientët mund të porosisin on line
- Zvogëlohet harxhimi i fletëve
- Zvogëlohen gabimet
- Ofrohet shërbim më cilësor
- Shkurtohet koha e dorëzimit të mallit

- **www (world wide web)** – rrjet kompjuterik i bazuar në internet e cila lejon që individët nga një kompjuter të marrin informacione që janë të disponueshme në ndonjë kompjuter tjetër.
- Sistem i serverëve të internetit i cili mbështet dokumente special të formatuara.
- Këto dokumente janë të formatuara në **markup language** në të ashtuquajturën **HTML (Hyper Text Markup Language)** e cila mbështet linke me dokumentet tjera si p.sh grafika, audio dhe video, file, e që nënkupton se mund të kalohet nga një dokument në një dokument tjetër vetëm duke klikuar në linkun përgjegjës, dhe paraqet bazën e Web-it.

Revolucioni i Internetit

Përkufizime për E-Commerce

Përkufizime për E-Business

Kategoritë e E-Business

Përkufizime

- Electronic Commerce (EC) është procesi i blerjes, shitjes, transferimit, ose shkëmbimit të prodimeve, shërbimeve, edhe/ose informatave me ndihmën e rrjeteve kompjuterike, duke përfshirë këtu edhe Internetin
- Infrastruktura e EC është mjedis kompjuterik në rrjetë në selinë e kompanisë, shtëpi dhe qeveri
- E-Business përshkruan përkufizim më të zgjeruar të EC. Përfshin shërbimet e klientit si dhe veprimet ndërbiznesore. Shpeshherë përdoret si sinonim i EC.

Çfarë shitet/blihet

- Software
- Hardware
- Libra
- Muzikë
- Dhurata
- Bileta
- Rroba
- Informacione
- Makina
- Etj.

Përkufizimi i EC nga perspektiva të tjera

- Biznes proceset – zëvendësim i proceseve fizike të biznesit me informacionin
- Arsimimi – EC është një mundësi e shkëlqyer për online trajnime dhe mësim në shkollë, universitet, dhe organizata tjera.
- Bashkëpunime – EC paraqet vend takim për bashkëpunime inter-organizative dhe intra-organizative.
- Komuniteti – Vendtakimi i komunitetit (shoqërisë) për takime online, komunikime dhe bashkëpunime (Facebook, Myspace, Twitter ...)

Tregjet elektronike

- Tregu është një rrjet ndërveprimesh dhe relacionesh ku shkëmbehen informatat, produktet, shërbimet dhe pagesat. Tregu i përfshin të gjitha transaksionet e nevojshme.
- Tregu elektronik është vendi ku blerësit dhe shitësit takohen elektronikisht.
- Në tregjet elektronike, shitësit dhe blerësit negociojnë, postojnë produkte, bien dakord për porositë dhe pastaj e përfundojnë transaksionin on apo offline.

Electronic Commerce është fushë interdisiplinare

- Marketing
- Informatikë
- Sjellje e klientit-
psikologji
- Financa
- Ekonomiks
- Prodhim/Logjistik
- Menaxhimi i Sistemeve
Informative
- Kontabilitet dhe auditim
- Menaxhment
- Etika biznesore

Revolucioni i Internetit

Përkufizime për E-Commerce

Përkufizime për E-Business

Kategoritë e E-Business

Përkufizimi i E-Business

- E-business është një përkufizim më gjerë se EC, jo vetëm shitjen dhe blerjen e të mirave materiale dhe shërbimeve por edhe shërbimi ndaj klientëve, bashkëpunimi me partnerët e biznesit, e-learning, si dhe transaksionet elektronike në organizatë.
- Sipas McKay dhe Marshall (2004), e-business paraqet shfrytëzimin e Internetit dhe teknologjive tjera informative për mbështetjen e tregtisë dhe për të përmirësuar performancën biznesore.

Përfitimet nga E-Business

Përfitimet për **Kompanitë**

- Shtrija e tregtisë në nivel kombëtar dhe ndërkombëtar
- Ulja e kostos për krijimin, procesimin, distribuimin, ruajtjen dhe nxjerrjen e informacioneve të shkruara në letër
- Zvogëlim të inventarit dhe stërmbushjes së depove duke praktikuar supply chain management
- Personalizimi i produkteve dhe shërbimeve – që krijon përparësi në konkurrencë

Përfitimet për Klientët

- Mundësi për klientët për të blerë dhe për transaksione tjera 24 orë në ditë, nga cilido vend i globit
- Shumëllojshmëri ofertash
- Produkte dhe shërbime më të lira duke i dhënë mundësinë klientëve të blejnë në disa vende dhe duke bërë krahasime
- Shpërndarje e shpejtë e produkteve apo shërbimeve (sidomos produktet dixhitale)
- Klientët pranojnë informata në sekonda e jo për disa ditë e javë
- Pjesëmarrje në e-Ankande (e-Auctions, si psh eBay)
- EC lehtëson konkurrencën, që rezulton në ulje çmimesh

Përfitimet për Shoqërinë

- Shumë njerëz operojnë nga **shtëpitë** e tyre, duke reduktuar udhëtimet, e kjo redukton trafikun nëpër rrugë dhe ndotjen e ajrit (përmirësim i mjedisit)
- Shitja e disa produkteve/shërbimeve me çmime më të lira paraqet satisfaksion për të varfërit
- Lehtësohet shpërndarja e shërbimeve publike me kosto të ulur, rritet efektshmëria dhe rritet cilësia e tyre e tyre

PËRSE E-BUSINESS?

- Shërbim 24/7
- Ofron komunikim 2-anshëm
- Shërbim pa limit
- Mbështetje e ecurive aktuale të biznesit

Revoluciones i Internetit

Definición pèr E-Commerce

Definición pèr E-Business

Kategoritè e E-Business

Tre kategori të marrëdhënieve

Një ndarje e **E-biznesit** në thelb mundë të jetë në ofertues dhe kërkues të e-vlerave/produkteve, dhe nga kjo del se si ofertues dhe kërkues kryesisht paraqiten ndërmarjet (Business), Institucionet publike (Government) si dhe konsumatorët privat Consumers. Duke kombinuar, apo nga kombinimi i këtyre tri grupeve fitojmë apo rezultojnë sfertat tipike për e-biznesin.

Business-to-Business – B2B

marrëdhëniet afariste ndërmjet ndërmarjeve të cilat gjenden në shkallë të ndryshme të zixhirit vleror

Business-to-Consumer – B2C

marrëdhëniet afariste ndërmjet ndërmarjeve dhe konsumatorëve (konsumatorët munden të jenë ndërmarrje apo ekonomitë shtëpiake

Consumer-to-Consumer – C2C

marrëdhëniet afariste ndërmjet konsumatorëve

Government –to-Business – G2B

Ka të bëjë dhe aplikohet kryesisht në transaksionet nga sfera e furniturave publike e posaçërisht me procedurat e tendereve.

- **E-Procurement**- paraqet mbështetjen elektronike të procesit të furnizimit (blerjes) të një ndërmarrjeje nëpërmjet forumeve të reja, dhe organizohet në faza të Supply Chain Management (SCM)
- **E-Organization**- koncentrohet në mbështetjen elektronike të komunikimit të brendshëm ndërmjet bashkëpunëtorëve të një ndërmarrjeje me ndihmën e forumeve të reja.

E-Government

- **E-Government** - përshkruan detyrimin/detyrën e shtetit, të vendosjes/realizimit të kushteve të nevojshme për aplikimin efektiv të mediumeve elektronike në shoqëri, si dhe shfrytëzimin të këtyre mediumeve në procesin e furnizimeve publike, në shërbimin e ndërmarjeve dhe të qytetarëve.
- **E-Government**- përbëhet nga dy dimencione:
 1. paisja e ekonomisë nacionale me kornizat e nevojshme ligjore (të mundësoj e-biznesin) dhe
 2. shfrytëzimin e e-biznesit me shpenzime të pranueshme në realizimin e detyrimeve të shtetit (vënien në përdorim të e-biznesit)

Avantazhet e E-commerce

- Objektivi i e-commerce është ti ofroje konsumatorëve nivelin më të lartë të shërbimit dhe
- reagim i shpejtë me kosto të ulët për të përdorur shërbimet e internetit.
- Një arsye e rëndësishme për të përdorur e-commerce është një komunikim më i mirë me institucionet-bizneset e interguar-bankat.
- duke qenë se mund ta bëjë jetën e përditëshme më pak të komplikuar.
- Ai gjithashtu tregon që njerëzit e arsimuar, të rinjtë me akses në internet dhe që kanë besim
- në sistemin bankar do të mund të përdorin me kënaqësi shërbime të tilla online.

Objektivi i e-commerce është ti ofroje konsumatoreve nivelin më të lartë të shërbimit dhe reagim i shpejtë me kosto të ulët për të përdorur shërbimet e internetit.

Një arsye e rëndësishme për të përdorur e-commerce është një komunikim më i mirë me institucionet-bizneset e interguar-banqar.

E-commerce mund të jetë një mjet i nevojshëm për Europën Lindore, duke qenë se mund ta bëjë jetën e përditëshme më pak të komplikuar.

Njëzetit e arsimuar, të rinjtë me akses në internet dhe që kanë besim në sistemin bankar do të mund të përdorin me kënaqësi shërbime të tilla online.

